

Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową
przedstawia **sześćdziesiąty siódmy** kwartalny
raport oceniający stan koniunktury
gospodarczej w Polsce (II kwartał 2010 r.)
oraz prognozy na lata 2010 – 2011

KWARTALNE
PROGNOZY
MAKROEKONOMICZNE

nr 67 (lipiec 2010 r.)

Zespół autorski:

dr Bohdan Wyżnikiewicz
Jacek Fundowicz
dr Katarzyna Lada
Krzysztof Łapiński
Marcin Peterlik

Instytut Badań nad
Gospodarką Rynkową
Oddział w Warszawie

ul. Kołobrzeska 16
02-923 Warszawa
tel. +48 22 651 86 60/61
faks +48 22 651 86 62

WWW.IBNGR.PL

© Instytut Badań nad
Gospodarką Rynkową

Stan i prognoza koniunktury gospodarczej

29 lipca 2010 r.

- __ wyższe tempo wzrostu gospodarczego
- __ słaby wzrost nakładów inwestycyjnych
- __ sezonowa poprawa sytuacji na rynku pracy
- __ inflacja w paśmie celu inflacyjnego

Sytuacja w II kwartale 2010 r.

W drugim kwartale 2010 roku nastąpiło przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego. Według szacunków IBnGR, w drugim kwartale 2010 roku tempo wzrostu **produktu krajowego brutto** wyniosło 3,9 proc. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Uwzględniając czynniki sezonowe, tempo wzrostu PKB wyniosło 0,9 proc. w stosunku do poprzedniego kwartału. Również w tej konwencji odnotowano zatem przyspieszenie dynamiki PKB w porównaniu z pierwszym kwartałem 2010 roku.

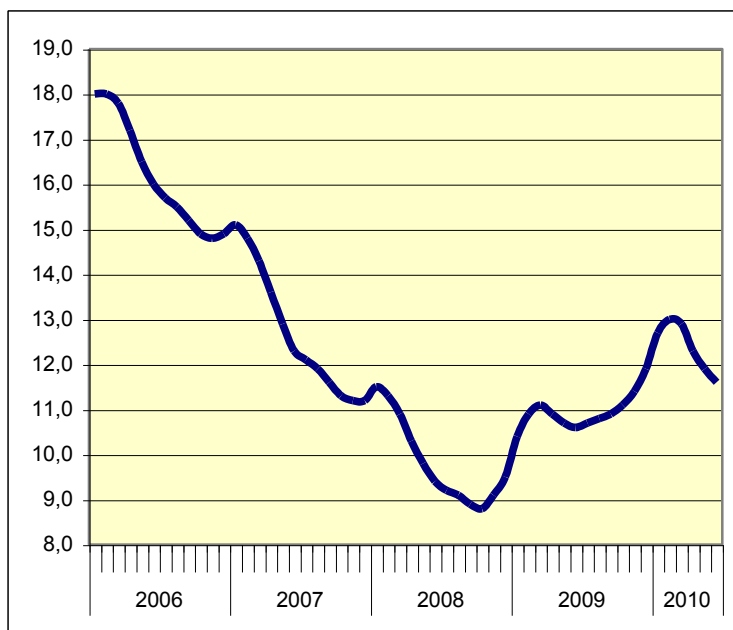
Głównym czynnikiem wzrostu w drugim kwartale 2010 roku było **spożycie ogółem**, którego tempo wzrostu Instytut szacuje na 2,7 proc¹. Tempo wzrostu **spożycia indywidualnego**, czyli wydatków konsumpcyjnych ludności, wyniosło w tym czasie 2,8 proc. Było zatem wyraźnie wyższe niż w kilku poprzednich kwartałach. Potwierdza to tezę o poprawie nastrojów konsumentów, którzy po alarmistycznych informacjach dotyczących światowego kryzysu gospodarczego w 2009 roku odzyskali zaufanie odnośnie perspektyw rozwoju polskiej gospodarki. Po ponad 12-procentowym spadku w pierwszym kwartale, w drugim nieznacznie wzrosły inwestycje. Tempo wzrostu **nakładów brutto na środki trwałe** Instytut szacuje na 1,1 proc. Wspomniany spadek nakładów inwestycyjnych w pierwszym kwartale spowodowany był wyjątkowo niesprzyjającymi warunkami pogodowymi i, w ocenie Instytutu, w kolejnych kwartałach powstałe zaległości będą stopniowo odrabiane. Będzie to jednak proces powolny. Z punktu widzenia potrzeb rozwojowych polskiej gospodarki oraz perspektyw przyspieszenia tempa wzrostu gospodarczego w najbliższej przyszłości, dynamika nakładów inwestycyjnych odnotowana w drugim kwartale na pewno nie jest wystarczająca. Wzrost dynamiki spożycia oraz wydatków inwestycyjnych złożyły się na przyspieszenie tempa wzrostu **popytu krajowego** do 2,8 proc.

¹ Kwartalne tempa wzrostu podawane są w odniesieniu do analogicznego kwartału roku poprzedniego. Wyjątek stanowi tempo wzrostu PKB podawane w dwóch konwencjach – w porównaniu z analogicznym kwartałem roku poprzedniego oraz w porównaniu do poprzedniego kwartału, po eliminacji czynników sezonowych.

W ujęciu sektorowym najszybciej rozwijającą się częścią gospodarki był w drugim kwartale przemysł. Według Instytutu, tempo wzrostu **wartości dodanej w przemyśle** wyniosło w tym okresie 11,9 proc., a produkcji sprzedanej przemysłu 12,6 proc. Wyniki te śmiało można określić jako odrodzenie się dobrej koniunktury w krajowym przemyśle. Po dotkliwym spadku aktywności gospodarczej w pierwszych trzech miesiącach roku, w drugim kwartale poprawiła się sytuacja w sektorze budowlanym. Tempo wzrostu **wartości dodanej w budownictwie** IBnGR szacuje na 2,5 proc., a produkcji sprzedanej budownictwa na 1,7 proc. W sektorze budowlanym, nadal decydujące znaczenie ma dobra koniunktura w budownictwie infrastrukturalnym, jednak sytuacja w segmencie budownictwa mieszkaniowego z kwartału na kwartał także wyraźnie się poprawia. Tempo wzrostu **wartości dodanej w usługach rynkowych** w drugim kwartale 2010 roku kształtowało się, według szacunków IBnGR, na poziomie 1,8 proc.

Tempo wzrostu **eksportu** (w ujęciu rachunków narodowych) było w drugim kwartale 2010 roku wyższe niż tempo wzrostu **importu**. W ocenie Instytutu, eksport wzrósł w tym czasie o 12,5 proc., a import o 9,8 proc. Dobre wyniki odnotowane w eksporcie tłumaczyć należy odradzeniem się popytu konsumpcyjnego w krajach Unii Europejskiej, będących głównymi importerami polskich dóbr i usług. Poprawa dynamiki importu stanowi natomiast wynik odradzenia się popytu inwestycyjnego w Polsce, generującego znaczącą część polskiego popytu na towary pochodzące z zagranicy. Poprawie sytuacji w obrotach handlowych towarzyszyła względna **stabilizacja kursu złotego względem euro**, według którego rozliczana jest większość transakcji. **Deprecjacja kursu złotego względem dolara** amerykańskiego wynikała w znacznej mierze z relacji euro do dolara.

Wykres 1 Stopa bezrobocia w Polsce

Źródło: GUS

Stopa bezrobocia na koniec drugiego kwartału wyniosła 11,6 proc. Oznacza to jej spadek o 1,3 punktu procentowego w porównaniu z końcem pierwszego kwartału oraz wzrost o 1 punkt procentowy w porównaniu z sytuacją sprzed roku. Wyższa niż przed rokiem stopa bezrobocia to opóźniony wynik reakcji rynku pracy na spowolnienie gospodarcze obserwowane przede wszystkim w 2009 roku. W drugim kwartale wzrosło natomiast **przeciętne zatrudnienie** w gospodarce narodowej. Według szacunków IBnGR, liczba zatrudnionych zwiększyła się w tym okresie o 1,1 proc. Szybciej niż w pierwszym kwartale rosły wynagrodzenia w polskiej gospodarce. Tempo wzrostu **przeciętnego realnego wynagrodzenia brutto** wyniosło w drugim kwartale 2,7 proc.

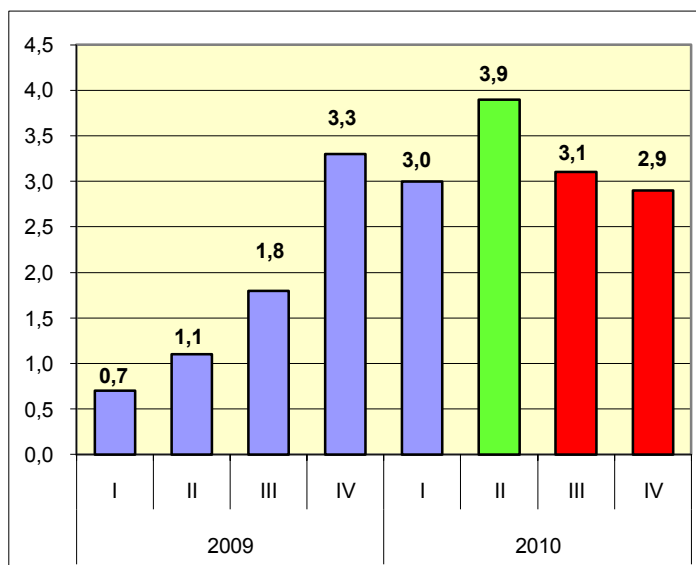
Średnie tempo wzrostu cen dóbr i usług konsumpcyjnych, czyli **inflacja**, wyniosło w okresie od kwietnia do czerwca 2,3 proc. i dokładnie tyle samo wyniosło na koniec czerwca. W drugim kwartale w porównaniu z sytuacją sprzed roku, najbardziej wzrosły ceny transportu, żywności oraz napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych.

Prognoza na lata 2010 – 2011

Prezentowana prognoza została opracowana przy następujących założeniach:

- koniunktura w gospodarce światowej, w tym szczególnie w gospodarkach krajów należących do Unii Europejskiej będzie się w najbliższych sześciu kwartałach poprawiać,
- w latach 2010 – 2011 spodziewać się można wzrostu stóp procentowych w Polsce,
- w latach 2010 – 2011 spodziewać się należy przewagi tendencji aprecjacyjnych kursu złotego.

Wykres 2 Kwartalne tempo wzrostu PKB

Według prognozy IBnGR, tempo wzrostu **produktu krajowego brutto** w 2010 roku wyniesie w Polsce 3,2 proc. W drugiej połowie roku wzrost gospodarczy będzie nieco niższy niż w pierwszej. IBnGR prognozuje, że w trzecim kwartale PKB wzrośnie o 3,1 proc., natomiast w czwartym o 2,9 proc. w porównaniu do analogicznych okresów roku poprzedniego. Wolniejszy wzrost w trzecim i czwartym kwartale będzie w dużej mierze wynikał ze statystycznego efektu bazy – druga połowa ubiegłego roku była lepsza niż pierwsza, a zatem baza odniesienia w trzecim i czwartym kwartale będzie wyższa. W 2011 roku oczekiwane jest przyspieszenie wzrostu gospodarczego, ale nieznaczne. Według prognozy Instytutu tempo wzrostu PKB w 2011 roku wyniesie 3,7 proc.

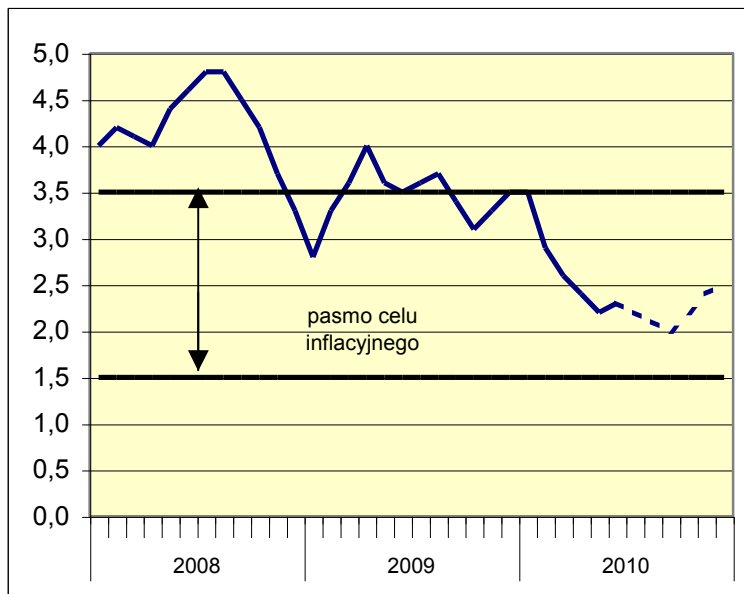
Źródło: GUS, IBnGR

W **ujęciu sektorowym**, zwrócić należy przede wszystkim uwagę na poprawę sytuacji w przemyśle, gdzie prognozowany wzrost wartości dodanej wynosi 8 procent w bieżącym roku oraz 7,4 procenta w 2011 roku. Wyraźna poprawa koniunktury w przemyśle jest i nadal będzie możliwa dzięki lepszej sytuacji w gospodarkach krajów Unii Europejskiej. Z kolei wzrost wartości dodanej w usługach rynkowych będzie w 2010 roku nieco niższy niż w roku poprzednim (wyniesie 2 proc.), co będzie spowodowane nieoczekiwanym spadkiem wartości dodanej w tym sektorze w pierwszym kwartale. W 2011 roku wartość dodana w usługach rynkowych wzrośnie o 3,4 proc. Podobnie jak w przypadku usług, także na tegoroczne wyniki budownictwa cień położy pierwszy kwartał, kiedy to wartość dodana zmniejszyła się o prawie 6 procent. W efekcie, prognozowany wzrost w całym 2010 roku wyniesie 3,5 proc. Przy założeniu, że w przyszłym roku zima będzie bardziej sprzyjająca pracom budowlanym, prognozowany wzrost wartości dodanej w tym sektorze wyniesie 8,3 proc.

Prognozowany wzrost **popytu krajowego** w 2010 roku wynosi 2,5 proc., a w następnym 3,0 proc. Uwagę zwrócić należy na nieznaczny, 1-procentowy, wzrost **nakładów brutto na środki trwałe**. Ten słaby wynik w dużej mierze jest efektem ponad 12-procentowego spadku inwestycji w pierwszym kwartale. W przyszłym roku popyt inwestycyjny będzie kształtował się korzystniej – jego wzrost prognozowany jest na 5,6 procenta. Inwestycje nadal będą rosły przede wszystkim za sprawą inwestycji infrastrukturalnych, ale biorąc pod uwagę rosnącą wartość depozytów krajowych firm, oczekiwać należy także wyraźniejszego ożywienia inwestycyjnego w sektorze przedsiębiorstw. Drugi element popytu krajowego – **spożycie**, powinien wzrosnąć w 2010 roku realnie o 2,6 proc. (w tym spożycie indywidualne o 2,9 proc.), a w 2011 roku o 3,2 proc. (indywidualne o 3,4 proc.).

Według prognozy Instytutu, **bezrobocie** na koniec roku ukształtuje się na poziomie 12,3 procenta, co oznacza, że po sezonowym spadku w miesiącach letnich, w dalszej części roku liczyć się trzeba z jego wzrostem. Lepiej będzie w 2011 roku – bezrobocie powinno znacznie się zmniejszyć i wynieść w grudniu 10,8 procenta. Zarówno w tym, jak i w przyszłym roku zwiększać się będzie zatrudnienie w gospodarce – w 2011 roku tempo jego wzrostu powinno wyraźnie przekroczyć 2 procent. Poprawa sytuacji na rynku pracy w 2011 roku sprzyjać będzie szybszemu wzrostowi **wynagrodzeń** – według prognozy IBnGR, wynagrodzenia realne brutto wzrosną wtedy o 4,5 proc., podczas gdy ich prognozowany wzrost w 2010 roku wynosi 2,5 proc.

Wykres 3 Inflacja w Polsce

Według oceny IBnGR, w najbliższych kwartałach nie powinno pojawić się istotne zagrożenie inflacyjne. **Inflacja** na koniec 2010 roku wyniesie 2,5 proc., natomiast na koniec 2011 roku 3,0 proc.

Czynnikami ograniczającym wzrost cen, szczególnie w 2011 roku będą najprawdopodobniej rosnące stopy procentowe banku centralnego.

Źródło: GUS, IBnGR

Po spadku zarówno **eksportu**, jak i **importu** w 2009 roku, w bieżącym roku oczekiwać należy ożywienia w handlu zagranicznym. Według prognozy IBnGR, w 2010 roku eksport wzrośnie o 10,3 proc., natomiast import o 8,4 proc. Wysoka dynamika eksportu i importu będzie w dużej mierze wynikała z poprawy koniunktury w porównaniu z rokiem poprzednim. W 2011 roku tempo wzrostu eksportu i importu będzie niższe, ale eksport nadal rósł będzie szybciej niż import. Oznacza to, że w latach 2010-2011 wkład handlu zagranicznego w tworzenie wzrostu PKB będzie dodatni.

Zarówno w 2010 roku, jak i w następnym spodziewać się należy stopniowego umacniania **kursu złotego** wobec euro i wobec dolara. Prognozowany średni kurs euro w 2010 roku wynosi 4,0 złotego, a w 2011 roku 3,8 złotego. Na rynkach światowych dolar nadal umacniać się będzie względem euro. Prognozowane kursy dolara względem polskiego złotego wynoszą w latach 2010-2011 odpowiednio 2,9 oraz 2,6 złotego.

Roczne i kwartalne prognozy makroekonomiczne IBnGR

		2010				2009	2010	2011
		I	II	III	IV			
PKB	% r/r	3,0	3,9	3,1	2,9	1,8	3,2	3,7
PKB	%	0,5	0,9	0,7	0,7	x	x	x
Wartość dodana								
w przemyśle	% r/r	11,2	11,9	5,4	4,1	-1,0	8,0	7,4
w budownictwie	% r/r	-5,8	2,5	5,0	7,2	4,8	3,5	8,3
w usługach rynkowych	% r/r	-0,7	1,8	2,6	4,0	2,5	2,0	3,4
Popyt krajowy	% r/r	2,2	2,8	2,7	2,4	-1,0	2,5	3,1
Spożycie ogółem	% r/r	2,2	2,7	2,9	2,5	2,1	2,6	3,2
w tym: indywidualne	% r/r	2,2	2,8	3,3	3,1	2,3	2,9	3,4
Inwestycje	% r/r	-12,4	1,1	3,8	5,1	-0,8	1,0	5,6
Produkcja sprzedana								
przemysłu	% r/r	9,5	12,6	6,7	4,5	-3,2	8,2	8,1
budownictwa	% r/r	-16,9	1,7	8,7	10,9	3,7	4,4	9,8
Inflacja (CPI; średnia)	%	3,0	2,3	2,7	2,3	3,3	2,6	2,8
Inflacja (CPI; k.o.)	%	2,6	2,3	2,0	2,5	3,5	2,5	3,0
Podaż pieniądza (M3, k.o.)	%	5,5	7,1	6,2	6,2	8,1	6,2	9,5
Wynagrodzenie brutto realne	% r/r	1,1	2,7	2,9	3,4	2,1	2,5	4,5
Przeciętne zatrudnienie w GN	% r/r	-0,3	1,1	1,5	1,8	-0,5	1,0	2,3
Stopa bezrobocia rejestr. (k.o.)	%	12,9	11,6	12,0	12,3	11,9	12,3	10,8
Eksport (GUS/RN)	%	9,8	12,5	8,7	10,1	-7,9	10,3	6,4
Import (GUS/RN)	%	7,9	9,8	7,6	8,1	-13,6	8,4	5,1
Saldo obr. bież. BP (krocząco)	% PKB	-1,8	-1,9	-2,0	-2,3	-1,6	-2,3	-3,0
Średni kurs dolara (NBP)	PLN/USD	2,89	3,15	3,0	2,8	3,12	2,9	2,6
Średni kurs euro (NBP)	PLN/EUR	3,99	4,01	4,0	3,9	4,33	4,0	3,8

Źródło: Dane historyczne – GUS, NBP.
Szacunki i prognozy – IBnGR.